

CÂTEVA ASPECTE ALE CREAȚIEI METAFORICE DIN ARGOUL ADOLESCENȚILOR DE AZI

MIHAELA OAN
Universitatea din București

1. Preliminarii

În studiul de față propun o abordare a metaforelor specifice limbajului argotic al adolescenților de azi, incluzând și termenii din limba comună care au conotații metaforice în argou. Am avut în vedere exemplele oferite de dicționarele românești¹, într-o foarte mică măsură, exemplele rezultate în urma aplicării de chestionare elevilor unei coli generale din cartierul bucureștean Rahova.

Majoritatea termenilor pe care îi considerăm ca aparținând argoului adolescenților se regăsesc și în limbajul altor categorii de vorbitori².

Clasificarea metaforelor argotice va fi făcută după un criteriu formal, după „semnificanța categorială” (Coeriu *apud* Slave 1991: 29). Aparținerea la o anumită parte de vorbire ne va permite să observăm în ce măsură un termen din limba comună este preluat în argou prin „deviere semantică”, astfel căpătând conotații metaforice utilizate astfel în scop criptic, dar și expresiv.

Iorgu Iordan pune în evidență caracteristica de *vorbire inovatoare* marcată profund de afectivitate³.

2. Metafora în argou

2.1. Aspecte generale

Printre mecanismele și procedeele de obținere a termenilor argotici, metafora are un

¹ S-au avut în vedere următoarele dicționare tip rite: DAEF, DALI, DALR și online: www.123urban.ro și www.dictionarurban.ro.

² Tony Anatrella propune termenul *adulescent* (Anatrella 2003: 40) sau *kidult* pentru adulții care adoptă comportamente (inclusiv lingvistice) specifice adolescenței. Făcând referire la contextul sociocultural al anilor 70 din Europa Occidentală, autorul vorbește chiar despre o *societate adolescentă*, sintagmă care ar putea descrie inclusiv societatea românească postdecembristă. „Normele adolescenței au invadat viața socială: subiectivitatea este dominantă, emoționalul substituie raționalul, imaginarul devine mai important decât realul, se afirmă o viziune ludică și mediatică a vieții profesionale și o intoleranță în fața frustrărilor inerente ale existenței” (Anatrella 2003: 41).

³ „O caracteristică a argoului este că se reînnoiește mereu. Afectul, mai puternic și mai frecvent decât la alte subiecte vorbitoare obișnuite, cere neconștient mijloace noi de expresie, care să satisfacă nevoile afective, mari și permanente ale argotizanților” (Iordan 1975: 309).

rol deosebit de important.

Se poate afirma că toate modificările semantice pe care le suferă cuvintele în vorbirea afectivă sunt, în fond, metafore, a adăuga imagini ale fanteziei noastre (Jordan 1975 : 314).

Metafora este definită ca o schimbare de sens ce are la bază o comparație prescurtată, chiar dacă din punct de vedere structural presupune existența a doi termeni diferiți care se află într-o situație de opoziție care se neutralizează, apărând astfel asociații și raporturi noi între termenul propriu și cel figurat (Slave1991: 9).

Procesul metaforic are la bază încălcarea raporturilor semantice și sintagmatice de implicație, raporturi pe care E. Coeri le numește „solidarități lexicale” sau „solidarități semantice”. Dacă însă în fonologie contextul în care apare neutralizarea poate fi definit precis, în cazul neutralizării metaforice nu se poate stabili exact contextul în care apare exprimarea figurată (Slave1991: 9).

Teoriile contemporane asupra metaforei, atrag însă atenția asupra receptivității acestora nu atât ca „transfer lexical” sau „transfer semantic”, ci mai degrabă ca „tranzacție între contexte”, care pune în joc o interacțiune sau o opoziție verbală între două conținuturi semantice: cel al expresiei în utilizarea sa metaforică și cel al contextului literar ocurent¹. Metafora nu mai are funcție pur ornamentală, ci semnificativă și cognitivă.

În argou, este evident rolul expresiv al acestui trop care, în cele mai multe situații, se lexicalizează prin utilizări repetate putându-se înscrie în categoria catacrezelor. Mecanismul constă în transferul semantic de la un termen aparținând unei *zone metaforizate*² specifice unei anumite categorii de vorbitori către o *zonă metaforizantă* extrem de diversă.

Metafora din argou – ca și cea din limbajul popular – este de tipul implicației (metaforă *in absentia* sau *implicit*), fiind realizată prin înlocuirea termenului metaforizat cu cel metaforic. Cele mai frecvente sunt metaforele nominale și cele verbale, care nu se reduc la un termen unic, ci constau, în multe cazuri, din sintagme, locuțiuni, expresii (Stoichiou-Ichim 2001: 135).

2.2. Metafora nominală

Datorită valențelor sale expresive deosebite, metafora nominală este cel mai frecvent întâlnit în lexicul argotic. Creativitatea lingvistică specifică utilizatorilor acestui tip de limbaj preferă asocierile și asemănările cu obiecte, înțelese în sens larg, care apar în concretul. Astfel, câmpurile semantice în care se organizează cel mai adesea metaforele argotice apar în vegetalului, vieuitoarelor, relațiilor umane, fenomenelor naturii³. O categorie aparte o pot constitui metaforele specifice argoului adolescenților și tinerilor, în general, rezultate ale influenței limbilor străine (cu precădere, engleză și franceză) și care apar în domeniul informaticii și al noilor tehnologii.

2.2.1. Universul vegetal

Una dintre sursele de inspirație la îndemână pentru argotizanii aparținând diferitelor categorii de vârstă o constituie universul plantelor. Diversitatea sinonimiei metaforice atrage

¹ În principiu, este vorba despre concepția interactivă a lui I. A. Richard dezvoltată de M. Black (NDESL: 587).

² Vezi Zafiu (2010 : 56).

³ „La valoarea afectivă propriei-zis, caracteristică metaforei argotice, se adaugă efectele naturale, rezultate când impresiile decurg direct din semnificația termenului și fenomenul numit *efecte prin evocare*, propriu termenilor care prin ei înșiși suscită reacții și sentimente ce sugerează o anumită formă de viață și de activitate, o anumită ambianță” (Baciu-Got 2008: 152).

după sine schimbarea câmpului semantic, dar în anumite situații – cum este cea reprezentată de numele părților corpului omenesc – se poate observa preferința argotizanților pentru anumite câmpuri semantice, precum cel al vegetalului sau al alimentarului. Referitor la acestea, Rodica Zafiu (2010) vorbește despre *derivarea sinonimică*; noțiunea a circulat și sub denumirea *derivareie sinonimică* la alți autori, cum ar fi Iorgu Iordan sau Al. Vasiliu (Zafiu 2010: 62).

Un termen devenit argotic, cu sensul modificat prin metaforă sau metonimie, poate fi înlocuit (mai ales când este cuprins într-o expresie) cu sinonime ale sensului de bază, care ajung astfel să stabilească procese metaforice similare sau / și între înțelegeri în aceeași construcție. (...) De obicei, nu este vorba despre sinonime propriu-zise, ci de cuvinte din aceeași sferă semantică sau care au în comun trăsăturile pe care se bazează metaforizarea (Zafiu 2010 : 62).

În cadrul conversațiilor nonformale, adolescenții de azi încă mai folosesc termeni argotici mai vechi, care au pătruns în mare măsură în registrul familiar, adesea ca apelative umoristice: „abdomen proeminent” – *pepene* (DALI), „cap” – *bostan*, *dovleac*, *gulie*, *trăncuță* (DAEF), „om prost” – *pâstârnac* (www.123urban.ro), *gulie*, *pâstârnac* (DALI), „organ genital masculin” – *banan*, *castravete*, *morcov*, *praz*, *sparanghel*, *roșcov*, *trandafir* (DAEF), „organ genital feminin” – *corcoduș*, *crin*, *crizantem*, *gheb*, *figură*, *floarea-soarelui*, *ghiocel*, *muștele*, *pâstârnac*, *smochin*, *zambilic* (DAEF). În cazul grupurilor de infractori sau de consumatori de droguri, aspectul criptic devine pregnant inclusiv când se creează legături de asemănare între diferite obiecte și universul vegetal. În dicționarele de argou românești apar astfel de exemple uneori surprinzătoare: „droguri” – *iarbă*, *mărar* (DAEF), *pipera*, *verdeala* 77 (DALI), „yal” – *par* sau *portocal* (DALI), în argoul sportivilor de locuință.

2.2.2. Universul vieuitoarelor

În registrul familiar-argotic, sunt frecvente analogiile între universul uman și cel diferitelor vieuitoare (insecte, păsări, pești, mamifere). Astfel, devin subiect al ironiei, în special, trăsăturile comportamentale ale oamenilor prin asociere cu cele ale necuvântătoarelor. Metaforele animaliere sunt folosite depreciativ și chiar injurios la adresa unor defecte omenești. Funcțiile unor astfel de creații lexicale sunt mai degrabă simbolice, chiar dacă sunt consecințele unor analogii simple, stabilite cu universul imediat al insectelor, păsărilor și animalelor.

În această zonă, limbajul argotic este dificil de distins de limbajul popular în care, de asemenea, printre cele mai disprețuite „metehne” se află prostia, incapacitatea de a păstra un secret, prostituția. „Bestiarul” argotic este suficient de bogat și susține aspectul argoului de limbaj deosebit de expresiv și inovator: *caracud* – „1. individ naiv, credul, ușor de păcălit. 2. hoț de măruri. 3. prostituat beiv și urât” (DALR), *castor* – „informator, denunțor” (DALR), *foc* – „prostituat” (DALR), *guvid* – „om prost”, *guguțiu* – „polițist”, *sticlete*, *guțer* – „1. persoană naivă, ușor influențabilă. 2. grănicer” (DALR), „fraier, papagal” (www.123urban.ro), *iepure* – „1. elev chiulangiu. 2. student care face blatul la cantină” (DALR), *lipitoare* – „femeie de moravuri ușoare” (DALR), *jaguar* – 1. ef. 2. jandarm. (DAEF), *molie* – „1. consoartă. 2. persoană în vârstă. 3. persoană lenoasă și profitoare” (DALR), *papagal* – persoană care poate fi păcălită, fraier, naiv, credul, prost” (DALR), *pinguin glazurat* – „om foarte prost”, *obolan* – „persoană duplicitară” (DALI), *veveri* – „prostituat” (DALI).

Multe dintre aceste metafore argotice inspirate de universul animalier sunt preluate de

care trezesc unde sunt folosite cu o frecvență atât de mare, încât se poate discuta despre *cliee publicistice* ce se dezvoltă spontan în adevărate rate serii metaforice¹.

2.2.3. Universul alimentar

Asemănări dintre diferite obiecte sau acte ce exprimă violență sau trivialitatea trimit spre metafore inspirate din domeniul culinar sau alimentar: *bulion/ketch-up* – „sânge (mai ales în expr. *a-i da bulionul pe nas*)” (DALI), *cozonac* – „avere, bani mulți” (DALI), *covrig* – „monede de metal” (DALI), dar și „organ sexual masculin”, *maionez* – „pericol, primejdie” (DAEF), *ni el/sandwich* în expresii: *a face pe cineva ni el/sandwich* – „a stârpi în bătăie”, *chiftea* – „prostituat”, *sticksuri* – „picioare sub iri”, *savarin* – „vagin, organ sexual feminin”, *shaorma* – „act sexual”.

2.2.4. Universul tehnic

Universul tehnic poate integra o serie de alte câmpuri semantice corespunzătoare preocupărilor tinerilor de astăzi (utilizarea calculatorului, a internetului, a telecomunicațiilor, automobilismul etc.). Deplasarea sensului se face în aceste situații spre zone care în mod tradițional nu admiteau sensuri conotative. Termenii neologici sau cei proveniți din limbajele tehnice – în cele mai multe cazuri preluate și tratate de vocabularul fundamental – devin mijlocuri ale expresivității limbajului adolescentin².

- *Airbaguri* – „sâni”. Termenul este preluat cu sensul metaforic din argoul englezesc³ unde denumește, în plus, „implanturile cu silicon” care au stat la baza asocierii dintre pernele de aer folosite ca sistem de protecție și atenuare a șocurilor resimțite în cazul unui eventual accident. În argoul românesc, sunt folosite o serie de alți termeni metaforici specifici imaginarului lingvistic masculin: *amortizoare, balcoane, baloane, bidoane, bordaj, boxe, bretele, denivelări tectonice, piersici* (DAEF)⁴ pentru a denumi aceeași parte a corpului feminin⁵.

(1) *Ce înseamnă o tip bună? Corp bine proporționat, airbaguri îndrăznețe, păr frumos, ochi frumoși și trăsăturile feței frumoase.* (forum. softpedia.com)

- *Rachet* – „femeie slabă”. Este de remarcat faptul că termenul se folosește cu același sens conotativ și în franceză⁶.

¹ „Una dintre seriile foarte frecvente în retorica jurnalistică actuală este cea a metaforelor animaliere. În lista principalelor animale invocate în ultimii ani parșintre mai ales *rechini, caracati, dinozaurii, hienele* – și, cu o frecvență ceva mai redusă, *cameleonul, lupii, lipitorile, pianjenul, arpele, obolanii, cobaii*” (Zafiu 2001: 57).

² „Dacă urmărim sursele metaforelor din argou, vom constata că românii, ca și francezii sau englezii, selectează termenii respectivi cu precizie din vocabularul referitor la natură, tehnic, hrană” (Stoichi și Ichim 2001: 137).

³ „Airbags- beautiful, round, firm tits” (www.urbandictionary.com).

⁴ Rodica Zafiu consideră că „metafora *airbaguri*, pentru sâni, e o actualizare glumească a mai vechii metafore *baloane*” (Zafiu 2010: 63).

⁵ Pentru alte părți ale corpului feminin sunt folosiți, de asemenea, termeni din domeniul automobilistic: *baterii, portbagaj, asi* – „fese”, *parbriz* – „1. față. 2. ochi.”, *caroserie* – „corp”.

⁶ Vezi Goudailler (1996: 122).

- (2) *B , mie nu-mi place s m uit dup rachete din astea cu forme aerodinamice, prefer tipele cu forme adev rate, frate!**
- *Hardul* – „capul, mintea”. Termenul nu este înc înregistrat în dic ionarele de argou române ti, dar circula frecvent în conversa iile colarilor i chiar ale adul ilor familiariza i cu terminologia IT.
- (3) *Eu cred c sta are probleme r u de tot cu hardul dac face în halul sta.**
- (4) *Femeile nu au hardul necesar pentru un soft atât de mare, dar au leg turi neuronale mai multe între cele dou emisfere, a adar procesor mai mare (INTUI IA, ele a a denumesc procesul acesta)... Dar, ce s faci cu procesorul, f r un soft mai pu in supus erorii ?? (www.cronici.tv)*

2.3. Metaforele adjectivale

Metaforele adjectivale au ca referin , în cele mai multe situa ii, manifest ri ale fiin elor sau obiectelor. În general, sunt determinan i ai substantivelor care denumesc tr s turile umane ce pot fi definite în termenii antonimiei [+/- frumos], [+/-inteligent], [+/- valoros].

2.3.1. Adjective calificative

Adjectivele calificative primare care cap t sensuri conotative sunt de cele mai multe ori superlative provenite din adjective sau substantive apar inând limbii comune. În aceste situa ii, schimb rile de sens – mijlocul predilect de îmbog ire al argourilor române ti – ~~fiind~~ sunt înso ite de schimbarea comportamentului gramatical (Zafiu 2001: 219).

- *Beton* – „solid, indestructibil. 2. (în fotbal, despre ap rare) impenetrabil. 3. formidabil, excelent.” (DAEF). Adjectivul utilizat i ca adverb se pare c urmeaz modele prezente în limba popular i dezvoltate în special în registrul familiar-argotic, în exemple ca: „tip beton / tr snet”.
- (5) *i trecea pe strad o tip beton, în elegi*...*
- *Marf* – adjectiv invariabil „foarte bun, de calitate superioar ” (DAEF). P streaz modelul gramatical întâlnit i în exemplul anterior i se pare c a fost anticipat de folosirea unui alt substantiv cu valoare adjectival de superlativ, *meserie*, „concurat de un adjectiv variabil din aceea i familie lexical , *meseria* , - ” (Zafiu 2001: 219).
- (6) *Am ascultat i eu asear o melodie marf , dar nu tiu cum se nume te, am re inut câteva versuri...(www. forum.fanclub.ro)*
- *T tic* – substantiv utilizat cu valoare adjectival superlativ , neconsemnat în dic ionarele de argou. Termenul este folosit de c tre tineri pentru a exprima conota ii pozitive în cadrul conversa iilor între locutori de gen masculin ca i sintagma „tat l lor”, construit , probabil, pe baza analogiei semantice cu expresii superlative din registrul popular-familiar: „mama cozonacilor”, „regina manelelor”.
- (7) *Ce s fac , m ?! Nu m ia nimeni la Counter Strike, sunt t tic, b !**
- (8) *Florin Salam este cel mai tare din România... a spart toate topurile, iar la capitolul live nu-l întrece nimeni... sta e t ticu' lor ! (www. muzica9.ro)*

2.3.2. Adjective participiale

Adjectivele participiale folosite în argoul tinerilor au la origine sensul metaforic al verbelor de la care provin exprimând cel mai adesea defecte umane, în enunțuri depreciative, sau chiar calitative:

- *Bazat* – „bogat, înstărit, prosper” (DAEF), iar în limbajul actual al adolescenților „profesionist; de calitate; (despre un lucru făcut) ca lumea; (despre o persoană) bine pregătit” (www.123urban.ro), provenind din sintagma argotică *a avea la bază*. (Elevii, dacă vor să spun că sunt bine pregătiți, folosesc adesea expresia *a avea la bază*; *am la bază* – „tiu, am învățat” (DCR2) sau verbul *a se baza* – „A (se) sprijini, a (se) întemeia pe ceva. Refl. A avea încredere în sprijinul cuiva, a se lăsa în mâinile cuiva; a se bizui” (DEX)).

Folosit ca adjectiv participial, prezintă conotații metaforice diferite¹.

- (9) *Cristea e bătut **bazat**, toate fetele îl plac...* (www.sport.ro)

Anumite adjective participiale, ca *dus*, *distrus*, *terminat*, sunt folosite ca superlative conotate negativ.

- *Coafat* – „bătut, tras de păr” (DALR). Sub aspect funcțional, poate fi considerat o antifrază față de termenul *măchiat* (DALI). Ambele lexeme apar în aceleași sfere semantice a operațiilor de înfrumusețare. *A măchia* față de *a coafa* sunt verbe folosite ironic, față de adjectivele participiale, prin substituirea sensurilor de bază cu sensuri opuse care denotă mutilarea fizică prin agresiune. Conotația metaforică este marcată prin reproducerea în ghilimele atunci când termenul este preluat în presa scrisă cu aceleași nuanțe ironice.

- (10) *„**Măchiat**” de un prieten, Adrian Pescariu a ajuns la spital cu nasul rupt.* (www.acasatv.ro)

- *Descențrat* – „dizarmonioasă, urâtă” este un adjectiv participial neologic folosit numai la feminin, în special de băieți, pentru a ironiza defectele fizice ale fetelor.

- (11) *Cum s-a ieșit, frate, cu pantalonii ia pe tine, când ești a de **descențrat** ! **

- (12) *Bună ziua negresa, bună ziua blondina, deși ești cam **descențrat**.* (www.zoso.ro/movie-batch-29).

2.4. Metafore verbale

Metaforele verbale, mai puțin frecvente în limbajul poetic, au o pondere însemnată în argoul datorită puterii lor „de a transpune elementele realității imediate în imagini plastice, sugestive” (Stoichi și Ichim 2001: 135). Acțiunile metaforizate de către argotizanii tineri din raioanele criptice sau pur expresive vizează principalele domenii de interes ale acestora: coala (chiulul, copiatul) și interacțiunile umane (cearta, bătaia, dragostea etc.).

2.4.1. Universul colii

Universul colii constituie un domeniu „preferat” atât pentru metaforele substantivale¹,

¹„*Bazat* implică în alegerile figurate ale solidității, ale cărei temeiuri pot fi diferite: cunoașterea, averea, puterea etc. *Bazat* e foarte adesea cel care «tie multe» - «la facultate înainte de un examen, trei studenți: unul *bazat*, altul cu un nivel mediu de cunoaștere și altul bătut» (mulder.pluto.ro), «ia zi tu mai departe când vei descoperii, ești *bazat*» (forum.softpedia.com), foarte apropiat fiind și în alegerea de «priceput, competent»: «scerți puțin... ar zice că nu ești *bazat* în meseria ta» (cyprusalien.com)” (Zafiu 2006: 8).

cât i pentru cele verbale.

- *A chiuli* – „a absenta” este el însuși un verb aparținând registrului familiar-argotic având deja derivate: *chiul u*, *chiulanguiu*, *chiulangeal*, *chiulangit*. Verbul provine de la substantivul *chiul* din argoul colțesc menționat de Iorgu Iordan în *Stilistica limbii române*. Savantul român respinge ipoteza originii acestui verb în expresia *a trage chiulul* – calc al sintagmei din franceză *tirer au cul*. Expresiile actuale ale adolescenților pentru a denumi absența de la ore sunt în general expresii ale indiferenței față de coală: *a pleca cu capra la raze*; *a da cu praf de mers*, *a- i b ga picioarele în (ea) / ore / coală*.
- *A copia (la un test / examen)*. Deși în limbajul adolescenților este folosit cel mai frecvent verbul *a copia*, entuziasmul datorat reușitei de a fi în el „ochiul vigilent” al profesorului determină folosirea unor verbe sau expresii mai mult sau mai puțin vulgare cu sensuri figurate: *a se inspira (din caiet / manual / lucrarea colegului)*, *a se descurca*, *a-l face pe prof(esor) la test*, *a se informa*. În plus, sub influența limbii engleze și a noilor metode de reproducere a documentelor, expresiile cu sensuri conotative: *a trage la xerox*, *a da / a b ga un copy paste din caiet*², *a da un cut (când nu se uită profu' / profa)*, reprezintă expresii plastice care au un rol de *signum* social, de apartenență la o anumită generație, la un anumit grup social.

(13) *Apoi, când vine testul, b ga i foicica într-un caiet din bancă, o scoate i la nevoie, [profu / a e la catedră sau în altă parte], copia i, da i foaia i iar b ga i copy paste, next page... etc.* (www.freakz.ro)

(14) *Cel mai simplu e cu caietul pe picioare / în bancă i d -i i trage la xerox. Desigur, aici e nevoie de tupeu, a a c ave i i alte variante.* (www.freakz.ro)

2.4.2. Relațiile interumane

Relațiile interumane pot genera la vârsta adolescenței pasiuni pe care le-am putea grupa în două tipuri de atitudini: pozitive și negative cărora le sunt asociate acțiuni exprimate de cele mai multe ori prin imagini surprinzătoare. Din categoria atitudinilor pozitive cele mai pregnante sunt cele care au legătură mai mult sau mai puțin cu dragostea. Pentru *a se îndrăgosti* avem, alături de mai vechile sintagme întâlnite și în registrul popular-familiar, *avea / sim i flutura i în / la stomac*, *a fi în limbă după cineva*, *a pica cu tronc*, *a-i trage clopotele cuiva etc.* și *a avea chimie cu cineva* (www.123.urban.ro), *a o pune de un sentiment* (DALI), *a i se pune pata pe cineva*³.

(15) *Mi s-a pus pata pe un tip i nu îmi răspunde la mesaje...* (www.elady.ro)

Mult mai frecvente sunt sintagmele care descriu metaforic actul sexual, poate cele mai numeroase, dacă înținem seama de inventarul întocmit de George Volceanov în DAEF. Specifice argoului adolescenților sunt utilizările metaforice ale verbelor *a formata*, *a injecta*, *a vaccina* și sintagmele *a ateriza la un punct fix*, *a naviga în Dardanele a se da hura / în b rci*, *a trage la*

¹ Metaforizarea notelor este deja foarte cunoscută și are ca punct de plecare forma grafică a cifrelor: *baston* – unu; *lebdă* – doi; *cocoatul* – trei; *scunelul* – patru; *chintă, intă golanului* – cinci; *umflatul, nouă cu coada în sus* – ase; *toporul* – apte etc. (Iordan 1975: 335).

² Expresiile sunt influențate probabil și de existența în registrul familiar-argotic a sintagmelor adjectivale *tras la indigo*, *tras la xerox* pentru „identice, imitate, copiate perfect” (DALR).

³ În limbajul familiar-argotic, expresia este folosită cu anumite conotații negative: „1. a avea o idee fixă; a urmări cu încăpăținare un scop. 2. a se enerva; a face o criză de furie / de nervi” (DAEF).

poart (DALI). Generațiile actuale preferă imagini inspirate din diferite domenii în care se remarcă utilizarea neologismelor sau a termenilor științifici: *a verifica uleiul*, *a administra vitamina P*, *a composta biletul* (www. 123.urban. ro), *a bga bujia la motor**, *a-i schimba ADN-ul**.

Atitudinile negative ale adolescenților sunt mult mai bine reprezentate prin verbe și expresii verbale. Astfel, „a (se) bate” permite folosirea unor verbe și expresii cu nuanțe eufemistice: *a aranja (figura / mutra)*, *a blagoslovi*, *a dichisi*, *a machia*, *a mângâia*, *a năsi*, *a tatua*. Alături de acestea apar și sintagme hiperbolizante care exprimă violență fizică: *a bga în fabrica de pumni*, *a face (pe cineva) a fi / ciulama / harachiri / nod de cravat*, *a umple de bor* (DALI); „a (se) certa” – *a se lua / în bea / în coarne / în gură bea / în clan cu cineva etc.* (DALI). Anumite verbe și expresii verbale folosite conotativ pentru *a (se) certa* au o notă de vulgaritate și obscenitate accentuată: *a pizdui*, *a lua la draci*, *a trage un frecu*, *a lua pe cineva în uturi* (DALI).

3. Concluzii

La baza creațiilor metaforice din argou se află, de cele mai multe ori, analogia, care se face prin utilizarea numelui unui obiect prin numele altuia pe baza unei asemănări. În situațiile prezentate, avem de a face doar cu metafore *in absentia* sub forma unui termen singular sau chiar a sintagmelor.

În argoul adolescenților de azi sunt metaforizate acțiuni, stări, obiecte care au legătură cu lumea proprie acestei categorii de vârstă, delimitată în general de coală și de interacțiunile cu ceilalți. Referitor la universul colii, sunt predominante metaforele nominale care substituie denumiri ale notelor, ale notiștelor după care se copiază (*fi uici*, *servite* etc.) și alți acționiști care denumesc absența de la ore, copiatul la teste. Acestea sunt termeni ce susțin, în mare parte, caracterul de limbaj secret al argoului adolescenților care se remarcă mai puțin prin acest aspect și mai mult prin caracterul expresiv și identitar.

Universul relațiilor umane este reprezentat de metafore depreciative care indică raportarea la celălalt prin denumiri metaforice ce denotă, de cele mai multe ori, dispreț și ironia. Trăsăturile comportamentale, în general negative, (prostia, lenea, curvia, indiscreția, neseriozitatea, lașitatea etc.), înfrânte fizice, prici ale corpului omenesc sunt concretizate cel mai adesea prin metafore nominale inspirate de universul vegetal sau animal.

Analogiile metaforice au la bază imagini din natură (din sfera vegetalului, a vieuitoarelor) sau inspirate de noile tehnologii.

Din punct de vedere categorial, se poate spune că ponderea cea mai însemnată o are de în metaforele nominale, urmate de cele verbale și adjectivale.

Diversitatea și bogăția acestui trop conduce, în multe situații, la serii de sinonime metaforice, așa cum este cazul pentru cele care denumesc actul sexual. Metaforele argotice specifice tinerilor se deosebesc prin trivialitatea accentuată ce exprimă dorința de recunoaștere a procesului de maturizare – în cazul adolescenților – și, deopotrivă, prin tendința de „mascare” a trivialității cu ajutorul structurilor metaforice de tip eufemism, care au un rol estetic deosebit.

Implicațiile utilizării sensurilor metaforice sunt, fără îndoială, de natură afectivă și subiectivă. Ironia și disprețul sunt alături de admirație și non-conformism atitudinile care ascund intenția locutorului care apelează la exprimarea prin intermediul tropilor. La nivel funcțional, multe dintre metafore pot fi antifraze sau eufemisme care denotă aceleași atitudini ale vorbitorului marcate afectiv. De asemenea, trebuie subliniat spiritul ludic și glumele al acestor creații lexicale.

Din punct de vedere sociolingvistic, este de remarcat c majoritatea metaforelor argotice discutate reprezint exprim ri plastice ale b rba ilor care ironizeaz , insult sau, mai rar, î i exprim admira ia fa de femei.

Argoul adolescen ilor contribuie la procesul general de înnuire a limbii, prin metaforele sale specifice, rezultate ale unei dinamici interne a limbii prin muta iile de sens pe care le presupun, fiind un limbaj cu o deosebit coloratur expresiv .

SURSE I SIGLE

www.123urban.ro

www.9am.ro/

www.forum.fanclub.ro

www.clubmercedes.ro

www.cronici.tv

www.dindragoste.ro/.../

www.freakz.ro

www.jocurifetebarbie.ro/jocuri

www.sport.ro

www.urbandictionary.com

* = exemplu selectat din chestionarele aplicate elevilor unei coli din cartierul bucure tean Rahova.

DAEF = Volceanov, George, 2007, *Dic ionar de argou al limbii române*, Bucure ti, Editura Niculescu.

DALR = Croitoru-Bobârniche, Nina, 1996, *Dic ionar de argou al limbii române*, Slobozia, Editura Arnina.

DEX = *Dic ionarul explicativ al limbii române*, 1996, Edi ia a II-a, Bucure ti, Univers Enciclopedic.

DALI = Tandin, Traian, 2009, *Dic ionar al lumii interlope*, Bucure ti, Editura Medita ii.

DCR2 = Dimitrescu, Florica, 1997, *Dic ionar de cuvinte recente*, Edi ia a doua, Bucure ti, Editura Logos.

NDESL = Ducrot, Oswald, Jean-Marie Schaeffer (eds.), 1995, *Nouveau dictionnaire encyclopédique des sciences du langage*, Éditions du Seuil, Paris.

BIBLIOGRAFIE

Antarella, Tony (2003), „Les « adulescents »” în *Études*, 2003/7, tome 399, p. 37-47.

Baciu-Got, Miori a, 2008, *Argoul românesc. Expresivitate i abatere de la norm* , Bucure ti, Editura Corint.

Calvet, Louis-Jean, 2007, *L'argot*, Paris, PUF.

Coman, Lupu, 1972, „Observa ii asupra argoului studen esc”, în *Limb i literatur* , nr . 31, p. 349.

Iordan, Iorgu, 1975, *Stilistica limbii române*, Edi ie definitiv , Bucure ti, Editura tiin ific .

Stoichi oi u-Ichim, Adriana, 2001, *Vocabularul limbii române actuale. Dinamic , influen e, creativitate*, Bucure ti, Editura All.

Stoichi oi u-Ichim, Adriana, 2006, *Creativitate lexical în româna actual* , Bucure ti, Editura Universit ii Bucure ti.

Slave, Elena, 1991, *Metafora în limba român* , Bucure ti, Editura tiin ific .

Zafiu, Rodica, 2001, *Diversitate stilistic în româna actual* , Bucure ti, Editura Universit ii din Bucure ti

Zafiu, Rodica, 2006, „Bazat” în *România literar* , nr. 21.

Zafiu, Rodica, 2010, *101 cuvinte argotice*, Bucure ti, Editura Humanitas.

A FEW ASPECTS OF THE METAPHORICAL CREATIVITY IN THE TEENSPEAK

(Abstract)

The teenspeak is distinguished as a new imaginary language, inspired most often from the virtual universe of the internet or from the language of the new technologies: airbags for „breasts”, hard for mind, „brains”, soft for „thinking”. The metaphors are used with ironical meaning, because of the desire to hide the trivial phrases and idioms (euphemistic idioms) or, simply, because of the unconventional behaviour specific to teenagers (vulgar expressions and obscenities labelled as taboos).

Thus teenage metaphorical creations are easily taken over by the common language due to the expressive special flavour they contain and at the same time they contribute to the process of the language renewal.